UUTISET

Vanha ukko pantiin pihan perälle polttopuun tekoon, niinhän maalla on aina tehty. **POLTTOPUUYRITTÄJÄ ANTERO HAVERINEN**

PTT:N TALOUSTUTKA

Kumman talous kasvaa: Suomen vai Ruotsin?

Eurokriisi on konkreettisesti havainnollistanut, kuinka tärkeää talouskasvu on ihmisten hyvinvoinnin kannalta. Ilman talouskasvua julkisen talouden tasapainoa ei voi saavuttaa, työllisyys ei parane eivätkä palkat – ainakaan reaalipalkat – nouse. Hyvinvointivaltiota ei voi kehittää. Tämän vuoksi ei tarvitse ihmetellä, miksi poliittiset päättäjät tavoittelevat talouskasvua.

Alkusyksyn aikana sekä Suomessa että Ruotsissa hallitukset ovat esitelleet vuoden 2013 budjettiehdotuksensa. Suomessa keskusteltiin lähinnä vanhuspalvelulaista ja laitoshoidon henkilöstömitoituksesta. Keskustelun lopputulos oli, että asiaan palataan vuonna 2014.

Toki hallituksen talousarvioesityksessä on myös varsinaisia kasvutoimenpiteitä. Keskeisin on tutkimus- ja tuotekehitysvähennys yritysten verotuksessa. Tie- ja rautatieinvestointeja suunnataan Pietarin yhteyksien parantamiseen.

Ruotsissa keskusteltiin investointipaketeista pohjoisen kaivoshankkeille, yhteisöveron merkittävästä keventämisestä, tutkimus- ja tuotekehitysvähennyksestä yritysten verotuksessa sekä mittavista tie- ja rautatieinvestointihankkeista. Mittaluokaltaan Ruotsin kasvupaketti on ainakin viisinkertainen, ehkä jopa kymmenkertainen, Suomen toimenpiteisiin verrattuna.

Pellervon taloustutkimuksen tuoreen ennusteen mukaan Suomen talouskasvu on tänä ja ensi vuonna yhteensä puoli prosenttia. Ruotsin talouskasvu tänä ja ensi vuonna yhteensä on kolme prosenttia. Ruotsin vienti on kasvanut kymmenen prosenttia finanssikriisiä ja eurokriisiä edeltäneestä tasosta. Suomen vienti on supistunut vastaavana aikana viisitoista prosenttia.

Suomea on vuosien saatossa kehitetty Ruotsia matkimalla. Monesti se on tuntunut vähän tylsältä. Olisi aina mukavampaa olla itse tiennäyttäjä.

On se sitten tylsää tai ei, Ruotsin kasvupolitiikkaa olisi nyt hyvä seurata.

PASI HOLM
on PTT:n toimitusjohtaja.

pasi.holm@ptt.fi

Asuntolainan maksua lykätään ennemmin kuin nopeutetaan

Vapaakuukaudet ovat yleistyneet, kun elämän tilanteisiin haetaan joustoa.

Toimitusjohtaja **Marja Pajulahti** Tapiola Pankista kavahtaa oman pankkinsa selvitystä, että 15 prosenttia asuntolainaajista pidensi takaisinmaksua viimeisen vuoden aikana.

”Miten he selviävät korkotason noustessa lainanlyhennyksistä jos nyt jo takkuaa”, Pajulahti huolestuu.

Suurten lainojen maksua pidennettiin

Yleisimmin laina-aikaa pidensivät suuren, yli 250 000 euron, lainan ottaneet asuntovelalliset. Heistä useampi kuin joka kolmas halusi lisäaikaa lainansa lyhentämiseen.

Asuntolainoihin ja muihinkin lainoihin suositetaan nyt matalien korkojen aikana yleisesti ylimääräisiä lyhennyksiä. Niin tekee Pajulahtikin.

”Korkotaso nousee ennen pitkää vääjäämättä”, pankinjohtaja ennustaa.

Joka kymmenes nopeutti Tapiola Pankin kyselyssä asuntolainan takaisinmaksua ja suurista velallisista vielä useampi. Laina-ajat lyhenevät nyt automaattisestikin.

”Alhaiset korot tuovat ylimääräisiä lyhennyksiä. Asuntolainaa lyhennetään yleensä tasaerin”, Nooa säästöpankin toimitusjohtaja **Tommi Rytkönen** sanoo.

Nooa säästöpankilla on yhdeksän konttoria pääkaupunkisedulla. Maakuntien säästöpankit omistavat sen.

Ylimääräisellä kymppitonnilla ei Rytkösen mukaan lyhennetä lainoja. Se on pois kuluttamisen mahdollisuudesta. Vararahastoon summa saatetaan säästää tai sijoittaa.

Selvä enemmistö lyhentää asuntolainaansa kuten alunperin suunniteltiin. Näin tekee kolme neljästä sekä Tapiola Pankin että Finanssialan keskusliiton FK:n selvityksen mukaan.

Lyhyisiin markkinakorkoihin sidotuista asuntolainoista maksetaan nyt alle yhden prosentin kokonaiskorkoa varsinkin, jos laina otettiin matalin marginaalein vuosia sitten.

”Lyhentämisen pitäisi nyt olla helppoa”, Pajulahti arvioi.

Vuoden euribor laski perjantaina 0,68 prosenttiin. Jotkut pankit nostavat omat lainamarginaalinsa tiettävästi jo puoleentoista ja kahteenkin prosenttiin.

Lainaohjelman muutos maksaa satasia

FK tutkii vuosittain pankkien laina-asiakkaiden käyttäytymistä. Joka kymmenes nopeuttaa lainan lyhentämistä. Saman verran pyytää lykkäystä. Viimeksi asiaa kysyttiin keväällä.

”Osuudet ovat samoja vuodesta toiseen”, rahoituksen asiantuntija **Ulla Halonen** sanoo.

Taloudellinen tilanne tai elämäntilanne muuttuu, jolloin lainanhoitoon halutaan helpotusta. Työttömyys, lomautus tai muut ylimääräiset kulut yllättivät.

”Tämä on normaalia pankkisuhdetta”, Rytkönen näkee.

Joka 20. vastaaja käyttää lyhennysvapaita kuukausia lainanhoidossaan. Monet pankit sopivat lainaneuvotteluissa, että voi maksaa vain korkoja yhtenä kuukautena vuodessa.

”Pankissakin varmaan ihmetellään monien lyhennysvapaiden pyytäjiä”, Halonen uskoo.

Lyhennysvapaita kuukausia hyödyntävät Halosen mukaan niin varakkaat kuin muut velalliset sekä eri tyyppiset kotitaloudet. Työpaikka vaihtuu tai sijoitusasunnon myynti lykkääntyy.

Lapsen syntymä ja kodin hankinnat sekä remontti tai opiskelu lisäävät muita kuluja, jolloin velallinen pyytää joustoa elämäänsä. Lisää velkaakin ehkä otetaan.

”Lainalla ei sijoiteta”, Pajulahti kieltää.

Nooa Pankin Rytkönen hinnoittelee muutoksen lainan takaisinmaksussa muutamiksi satasiksi. Hinta nousee, jos lainaa takaa moni henkilö. Paperityö lisääntyy.

JUHANI VIITALA

Asuntolainan takaisinmaksun muuttaneet
Viimeisen vuoden aikana

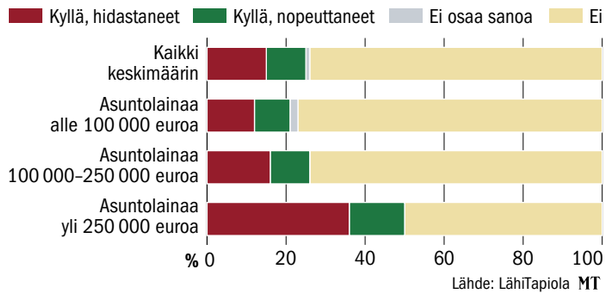

Lähde: LähiTapiola MT

Juha Marttila haluaa maaseudun pois saattohoidon piiristä

Suomi on luonnonvarojen suurvalta, muistutti MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** sunnuntaina MTK-Kalajoen 90-vuotisjuhlassa.

”Metsät, pellot, suot, vesi, mineraalit ja maaseudun sisukkaat ihmiset ovat vielä sellainen voimavara, jonka pohjalle on hyvä rakentaa merkittävä osa kansallisesta kasvuohjelmasta. Maaseutuun on investoitava rohkeasti.”

Marttilan mielestä harjoitettu politiikka on käännettävä päälaelleen.

”Maatalous, maaseutu ja nykyisin jopa metsätalous nähdään ongelmina, ja niihin kohdistuva politiikka muistuttaa saattohoitoa. Operaatio täyskäännös tehdään siten, että maaseudun elinkeinot otetaan ratkaisuiksi Suomen ja maailman ongelmiin. Politiikan tavoitteet ja mallit tehdään vahvalle maaseutukasvulle.

Kuntavaalien yhteydessä tulisi puheenjohtajan mielestä nostaa esille niin maaseudun rakentamisen, ympäristöpolitiikan, ruokamarkkinoiden sekä energiatuotannon aihepiirit.

”Ympäristöpolitiikan linjan on muututtava, sillä nykyään liian monen pienyrittäjän kasvuponnisteluja jarrutetaan raskailla lupamenettelyillä ja viheliäisillä valituksilla.”

”Työryhmiä ei tarvita nyt kuin asioiden toimeenpanoon. Eurooppa vaikeroi päättämättömänä ongelmineen. Suomen on aika lähteä vastavirtaan.”

STINA HAASO

Lakiuudistus kuristaa myös kalankasvatusta

Kalankasvattajat ovat huolissaan ympäristönsuojelulain uudistuksesta ja lisääntyvistä ympäristölupaehdoista.

Kalankasvattajaliiton toimitusjohtaja **Anu Toivonen** uskoo, että kalankasvatus on ”samassa suossa” turveteollisuuden kanssa. Hän pelkää, että lakimuutoksen myötä lupaviranomaiset tulkitsevat ympäristölupiin sisällytettävää luonnonarvokäsitettä mielivaltaisesti.

Pahimmillaan luvitus tyssää niin turveteollisuudessa kuin kalankasvatuksessakin.

Toivonen muistuttaa, että kalankasvatuksen ympäristölupia kiristettiin parikymmentä vuotta sitten. Nykyään kalaa tuotetaan puolet vähemmän kuin 90-luvun alussa.

Toivonen harmittelee, ettei elinkeinon edustajia ole kuultu lakiuudistusta tehdessä.

”Kyse on kuitenkin kotimaisen ruuan tuotannosta. Olemme kehittäneet tekniikoita, joilla kasvatusmääriä voitaisiin lisätä, mutta nyt työltä viedään pohja kiristyvällä lainsäädännöllä.”

Toivosen mukaan kalankasvatukselle tulee kasvupaineita koko EU-alueelta. On sääli, jos Suomessa ei tartuta tilaisuuteen.

KATJA KOLJONEN

Rahoitusmarkkinavero ei kokoomuksen mieleen

Valtiovarainministeri **Jutta Urpilaisen** (sd.) kertoi Ylen Ykkösaamussa lauantaina kannattavansa rahoitusmarkkinaveroa.

”Rahoitusmarkkinoita pitää uudistaa. Meidän pitää lisätä sääntelyä ja veroja, jotta tämän kaltaiset finanssikriisit, joita viime vuosien aikana olemme läpikäyneet, eivät toistuisi.”

”Kyllähän tässä on ollut sellainen ahneuden aikakausi vallalla ja me olemme eläneet kuplakasinotaloudessa. Sen takia nyt tarvitaan eettisempää markkinataloutta”, totesi Urpilainen.

Hallituskumppanit eivät ihastuneet Urpilaisen avaukseen rahoitusmarkkinaverosta. Etenkin kokoomuksessa tunnetaan penseyttä Saksan ja Ranskan ajamaa rahoitusmarkkinaveroa kohtaan, jota sosiaalidemokraatit Suomessa kannattavat.

Valtionvarainvaliokunnan verojaoston puheenjohtaja **Sampsa Kataja** (kok.) kommentoi lauantaina, että kun Ruotsi ja Viro ovat ilmoittaneet jäävänsä veron ulkopuolelle, ei Suomi voi omaehtoisesti luopua kilpailukyvystään näillä työmarkkinoilla.

”Globaali vero olisi ihan mahtava, EU:n laajuinen ymmärrettävä, mutta euroalueen tai muun pienen klikin verona rahoitusmarkkinaverossa ei ole järkeä”, Kataja totesi.

Kokoomuksen puheenjohtaja, pääministeri **Jyrki Katainen** ottanut lauantaina kantaa veroon.

OP-Pohjolan pääjohtaja **Reijo Karhinen** ilmoitti heti viikonloppuna Helsingin Sanomissa, että moinen vero pakottaisi pankin lähtemään Suomesta. **MT–STT**

Klapiyrittäjä karttaa turhia kintaan kuvia ja kilometrejä

Ajot ja miestyötunnit vähiin, kuuluu yrittäjä Antero Haverisen ohje menestystä hamuaville klapiyrittäjille.

KIMMO HAIMI

Virolainen Andre Paiso oppi nopeasti suomen kielen ja klapitehtaan työt.

LOHJA (MT)
Antero Haverisesta tuli polttopuuyrittäjä perisuomalaisella tavalla. Hän luopui sukupolvenvaihdoksessa matkailuautobisneksestä, jota hänen poikansa jatkoi.

”Vanha ukko pantiin pihan perälle polttopuun tekoon, niinhän maalla on aina tehty”, kuhmolaiselta pientilalta maailmalle varttunut yrittäjä nauraa.

Pihan perälle kasvoi tehdas kahdeksassa vuodessa. Koivukuitupuuta kuluu vuodessa noin 4 000 kiintokuutiometriä, pystykuivat kuuset, sekapuu ja lepät päälle.

”Tämä on kasvanut kysynnän kasvun myötä”, Haverinen kuvaa yritystään.

Investoinnit on tehty harkiten. Käytettyjä koneita on ostettu ja kytketty omaan tuotantoon.

Haverinen kehuu Maaseudun Tulevaisuuden hakutehoa.

”Tarvitsin lisää kuivauskapasiteettia, lehden kautta tuli tarjolle 30–40 latokuivuria.”

Asiakas saa puut nopeasti

Toissa talven kylmyydessä loppuivat koivuklapit melkein kaikilta. Kinttaalla se oli Haverisellakin, lehden avulla löytyi laitimmainen täydennyserä Kärsämäeltä.

Sen jälkeen Haverinen lisäsi kuivauskapasiteettia. Asiakas saa puunsa nopeasti, yleensä noin viikossa tilauksesta. ”Tavoite on toimittaa puut 1–3 päivässä tilauksesta.”

Turhat puun ja valmiin klapin ajot syövät tulosta. Haverinen saa nyt puut alle 40 kilometrin säteeltä.

”Länsi-Uudenmaan metsänhoitoyhdistys on hyvä puuntoimittaja, hyviä harvennuskoivikoita on saatu läheltä.”

Turpeen niukkuus kiristää kilpailua. Hakeyrittäjät ostavat nyt mielellään pystykuivaa kuusta. ”Se on todella hyvää tuoreen hakkeen sekaan”, Haverinen sanoo.

Kaksi klapien jakeluautoa vie yleensä vähintään kahden, usein kolmen asiakkaan puut kerralla. Kuormatila on jaettavissa kätevästi esimerkiksi 2, 3 ja 5 irtokuutiometrin osastoihin.

Toinen vaihtoehto ovat 1,2 kuutiometrin säkit, joita auto jakelee 8–10 säkin kuormasta asiakkaille.

Konttikonttorin seinän nuppineulaoptimointi pelaa. Neuloista löytyy 2–4 päällekkäistä lappusta, joissa on yhtä monen asiakkaan osoite ja puumäärä tietyllä kulmakunnalla.

Tiuha asiakaspohja mahdollistaa yhteiskuljetukset. Suur-Helsingin lisäksi likellä ovat monet Uudenmaan taajamat.

Mökkiläiset voivat napata matkaansa pussin pari koivuklapeja Haverisen tehtaalta Vanhan Turuntien ja Hanko-Hyvinkää -tien risteyksestä.

Pienin myytävä erä on ollut tähän asti kaksi metrin koivuhalkoa, jotka valikoi varastosta kapustojen veistäjä. ”Kai se sitten yksi halko on se pienin erä.”

Pystykuivasta kuusesta saa heti puhtaasti palavia klapeja, sanoo Antero Haverinen.

Ohdakkeinen yrittäjyyden laji

Työ on opettanut Haverista. Tärkeää on myös yhteistyö Terra Patris -konsernin klapikoneiden tekijöiden kanssa. Yrittäjä koekäyttää uutuuksia ja antaa arjesta vinkkejä insinöörille parannuksen tekoon.

Klapiyrittäjyydessä on riskinsä. Markkinoilla liikkuu ajoittain järeääkin, vähän käytettyä kalustoa.

Haverinen investoi isoon tehokuivuriin, joka ottaa energiansa seulontatähteestä, sälöstä ja lahopuusta tehdystä hakkeesta. Kaksi sadan kuutiometrin kontillista jäistä tavaraa kuivuu valmiiksi viikossa.

Tehokkaat klapikoneet ja kuivurit mahdollistavat lyhyet toimitusajat.

”Jos asiakas tarvitsee savusaunalleen kymmenen kuutiometriä leppää, niin me teemme hänelle leppää.”

Ilmakuivaukseen on käytössä yhteensä noin 3 000 irtokuutiometriä vetävät korkeat häkit. Ne näkyvät hyvin vanhalle turkutielle.

”Tässä ei voi mokata, laatu on a ja o”, Haverinen sanoo. Talvella 2011 oman tuotannon täytteeksi ulkoa hankittu erä ”oli nätisti sanottuna erilainen laatuvaatimuksiltaan.”

Siitä pitäen on myyty vain itse tehtyä.

Haverinen kehuu virolaisen **Andre Paison** motivaatiota hurjaksi. Mies tekee kaikkia töitä tuotannosta tilauksiin ja jakeluun.

”Ei Etelä-Suomesta saa ulkotyöhön kotimaista väkeä”, Haverinen sanoo.

JUHA AALTOILA

Kuivan polttopuun lämpöarvo ja energiasisältö puulajeittain

Puulaji	Lämpöarvo kWh/kg	Paino kg/i-m³	Energiasisältö kWh/i-m³
Koivu	4,15	243	1 010
Mänty	4,15	195	810
Kuusi	4,10	193	790
Leppä	4,05	183	740
Haapa	4,00	198	790

Lähde: www.halkoliiteri.com MT

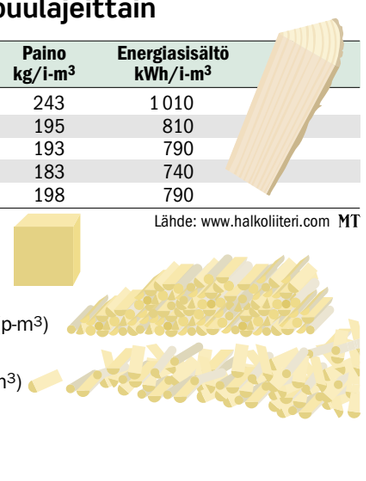

Kuivan polttopuun koostumus

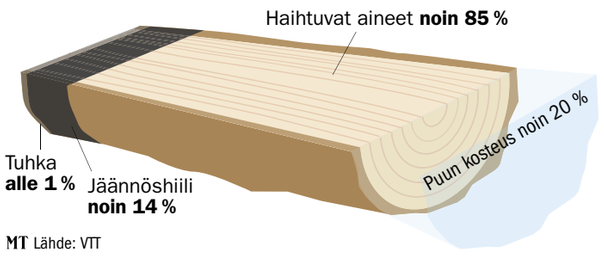

MT Lähde: VTT

Saunapuu löytyy netistä

Polttopuun ostaja löytää netistä paljon polttopuun toimittajia. Mottinetti- ja halkoliiteri-hakusanoilla pääsee sivuille, joihin voi syöttää torppansa tai saunansa sijaintimaakunnan, kunnan, polttopuulajin ja toimitustavan. Yrittäjiä löytyy muutamien testiklikkausten perusteella hyvin.

Halkoliiterissä ilmoitetaan puun yksikköhinnat sekä tilavuuden että lämpösisällön mukaan, mottinetissä tilavuuden mukaan.

Halkoliiteristä löytyy myös monipuoliset listat erilaisia metsäpalveluja tarjoavia yrittäjiä.

MT

Tulisijojen päästöt kuriin

Puun poltto pienkiinteistöjen tulisijoissa tuottaa noin kymmeneksen terveyteen vaikuttavista päästöistä. EU suitsii puun polton päästöjä tulisijoja koskevilla määräyksillä.

Pienpuun polton ongelmat tiivistyvät kaupunkialueilla. Lämmityskauden alettua paksu savu tiivistyy notkoihin.

Kärystä voi päätellä, ettei kaikkia takkoja ole osattu sytyttää oikein. Nenä kertoo, että kuivan koivuhalon sijaan tulisijoihin syötetään myös kosteata jätepuuta, kartonkia ja muovijätettä.

Ongelma on siis olemassa. Euroopan tiheään asutuilla alueilla sillä on suuri terveysmerkitys, mutta myös Suomessa pienpuun poltolla on terveysvaikutuksia, onhan tulisijoja noin 3,7 miljoonaa.

Talvella pienpuun hiukkaspäästöt nousevat kaupungeissa jopa liikenteen päästöjen ohitse.

EU:n kannalta tilanne on kaksijakoinen. Toisaalta EU haluaa edistää puun käyttöä, sillä se vähentää kasvihuonepäästöjä. Puuta poltettaessa syntyy kuitenkin syntyy terveydelle vaarallisia päästöjä, jotka halutaan kuriin.

”Uusille tulisijoille on tulossa päästönormit. Jatkossa uusien uusien saunan kiukaiden, takkojen ja kakluunien on täytettävä päästönormit”, kertoo europarlamentaarikko **Satu Hassi** (vihr.).

Hassin mukaan pienpuun polton säännöksiä on hiottu vuodesta 2009. Tänä syksynä asiaa on puitu erilaisten sidosryhmien kanssa.

”Määräykset koskevat aikanaan vaan uusia tulisijoja. Niiden takia yhtään vanhaa tulisijaa ei tarvitse poistaa käytöstä”, lupaa Hassi.

Päästöihin vaikuttaa paljon, mitä ja miten polttaa. Polttopuun kuivuus vähentää päästöjä. Samoin se, että puut sytyttää päältä.

JARMO PALOKALLIO

Terveyskustannuksia aiheuttavat päästöt Euroopassa

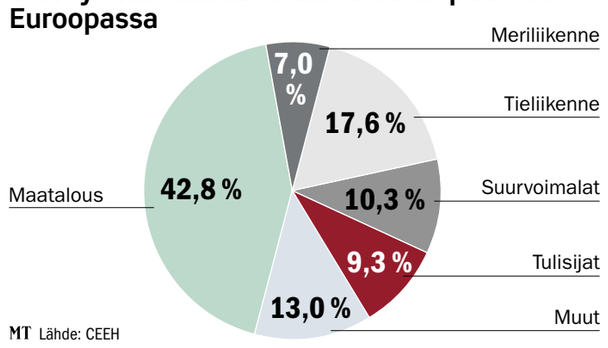

MT Lähde: CEEH